

БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАД ЖУУЛЧЛАДЫН ЯАМ

БОЛОВСРОЛ,
ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC
Швейцарийн хөгжлийн агентлаг

Монголын үндэсний
комисс

БОЛОВСРОЛЫН СУДАЛГААНЫ
ҮНДЭСНИЙ ХҮРЭЭЛЭН

ДЭЛХИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
БОЛОВСРОЛЫН САН (FEE-
НИЙ ГИШҮҮН)

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭДЭЭЛЭЛ СУРГАЛТЫН
ТӨВ НҮТЭБ

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГЖҮҮЭГЧ АГЕНТЛАГ
БОЛОВСРОЛЫН ЕРӨНХИЙ ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН
ИХ СУРГУУЛЬ

БОЛОВСРОЛЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ
ТӨВ

ЦЭНГЭГ УСНЫ НООЦ, БАЙГАЛЬ
ХАМГААЛАХ ТӨВ

МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ ОЛОН
НИЙТИЙН РАДИО, ТЕЛЕВИЗ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН ТҮНШЛЭЛ
АМГАЛАН ДЭЛХИЙ ТББ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛ II ТӨСӨЛ

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨЛӨӨХ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ИРЭЭДҮЙН ТӨЛӨӨХ ӨНӨӨДРИЙН ДУУДЛАГА: ӨСВӨР ҮЕИЙНХЭН

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ҮНДЭСНИЙ ЧУУЛГАН & ТӨСЛИЙН ХААЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2023.05.24-25

Илтгэгч:

Овог нэр:

Орсоо Оюунтунгалаг

Албан тушаал:

“ТХБ-II” төслийн зөвлөх

*Сэдэв: “ТХБ-ыг орон
нутгийн түвшинд
хэрэгжүүлсэн үр дүн”*

**“ИРЭЭДҮЙН ТӨЛӨӨХ
ӨНӨӨДРИЙН ДУУДЛАГА:**

ӨСВӨР ҮЕИЙНХЭН”

Сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлага: / Олон улсын чиг хандлага болон Монгол Улсын боловсролын салбарын эрх зүйн зохицуулалт /

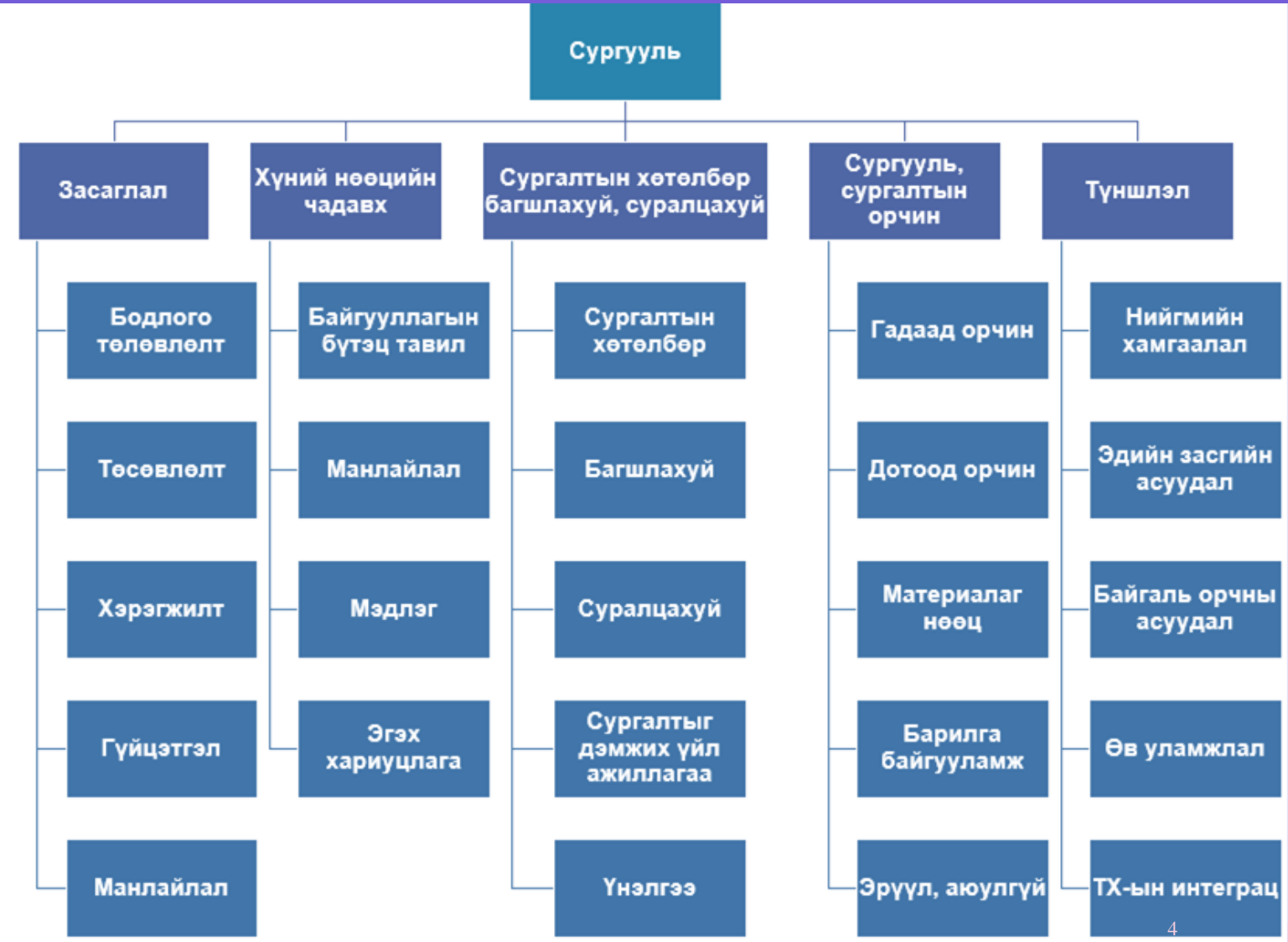
СБААХ-Д СУУРИЛСАН СУРГУУЛИЙН ӨӨРИЙН ҮНЭЛГЭЭ

5 үндсэн чиглэл буюу – Агуулгын ай

24 чиглэсэн үйл ажиллагаа буюу – Үйлийн хүрээ

Бүрэн оношлогоо

“Сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлагыг нэвтрүүлэх үйл явцын төлөв байдлын үнэлгээ” судалгааны үр дүн

СБААХ-ыг нэвтрүүлэх менежментийн үйл явцын үнэлгээний ерөнхий бойжилтын түвшний ерөнхий дундаж

2.56 "ЗОХИЦУУЛАГДАХ" буюу 2-р түвшин

СУРАГЧ, ЭЦЭГ ЭХ, АСРАН ХАМГААЛАГЧ, ОЛОН НИЙТ НЬ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХҮРТЭГЧ ТАЛ

- Үйлчилгээ хүртэгч тал (85.1%)
- Үйлчилгээ үзүүлэгч тал (14.9%)

15062
Респондент

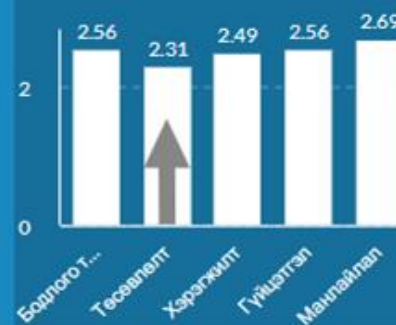

28
Сургууль

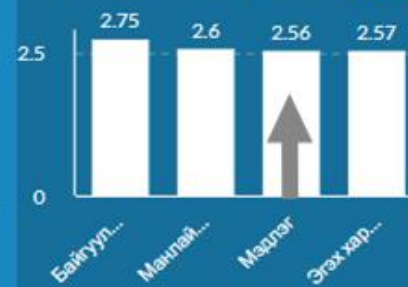

8
Орон нутагт

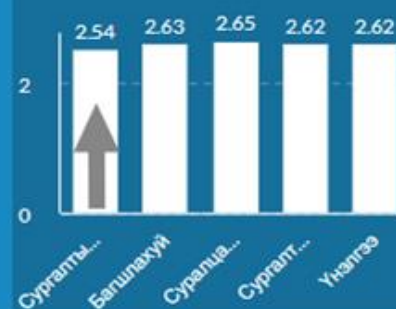
ЗАСАГЛАЛ АЙ **2.52**

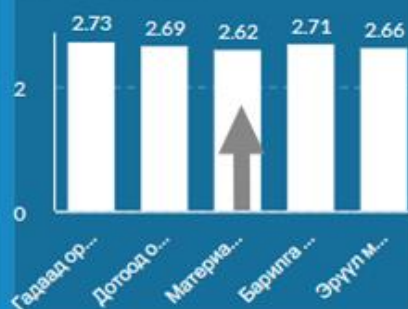
ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ЧАДАВХЫН ХӨГЖИЛ АЙ **2.62**

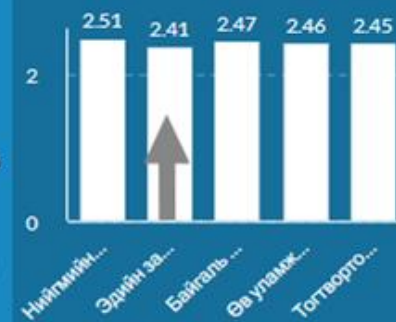
СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР, БАГШЛАХУЙ, СУРАЛЦАХУЙ АЙ **2.61**

СУРГУУЛЬ, СУРГАЛТЫН ОРЧИН АЙ **2.68**

ТҮНШЛЭЛ АЙ **2.46**

3.2. ТХБ-ын төлөөх сургуулийн тоо

Сургуулиудын СБААХ-ын өөрийн үнэлгээний үр дүнгийн нэгтгэл

СУРАГЧ, ЭЦЭГ ЭХ, АСРАН ХАМГААЛАГЧ, ОЛОН НИЙТ НЬ ҮЙЛЧИЛГЭЭ ХҮРТЭГЧ ТАЛ

- Үйлчилгээ хүртэгч тал
- Үйлчилгээ үзүүлэгч тал

2020
2.56
 зохицуулагдах түвшин 2
 2.3---2.7

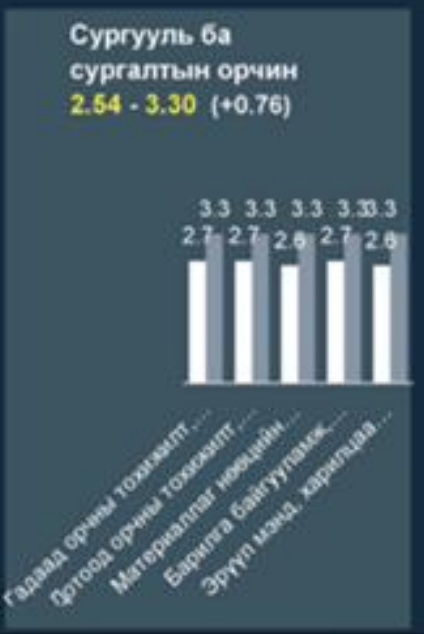
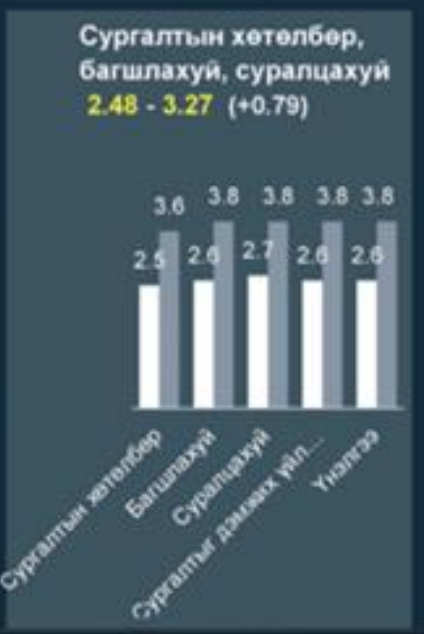
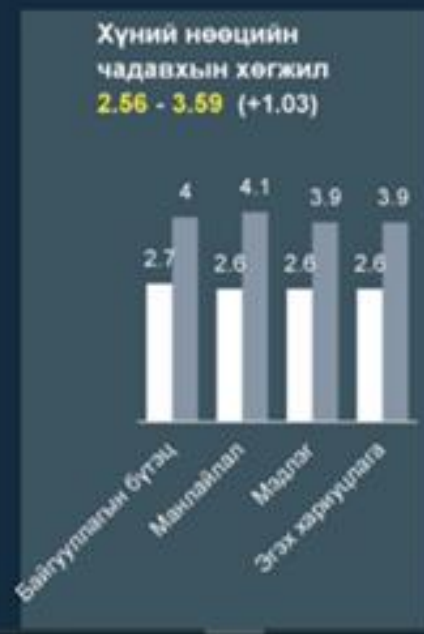
2022
3.37
 тодорхойлогдох түвшин 3
 2.4---4.2

16994
 Респондент

30
 Сургууль

8
 Орон нутагт

Тогтвортой хөгжлийн Боловсролын төлөв
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ

ТХБ-ыг сургуулийн менежментэд үйл ажиллагаанд нэвтрүүлж эхэлж байна.

Сургуулийн менежментэд СБААХ-ыг нэвтрүүлэх

2022.11.23 -12.13
21 өдөр

1 кредит бүхий 24 цагийн сургалт

Вебинар (37,5%)

Вэб агуулга (31.2%)

Бие даалт (31.2%)

Мэргэжил дээшлүүлэх онлайн сургалт

Оролцогчид

893

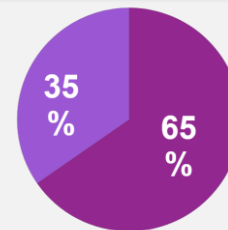
Бүртгүүлсэн

632

Оролцсон

445

Үнэмлэх авсан

■ Certified
■ Non certified

260 сургуулийн 44 оролцогч оролцож үнэмлэх авсан.

36 сургуулийн удирдлага доод тал нь 3 удаа

32 сургууль үнэлгээг туршсан.

“СБААХ-ийн модульт сургалт”

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ҮНДЭСНИЙ ЧУУЛГАН & ТӨСЛИЙН ХААЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2023.05.24-25

Илтгэгч:

Овог нэр:
Гэнэндорж Батцэцэг

Албан тушаал:
БОМСТ, Хөтөлбөрийн менежер

Сэдэв: Жижиг төсөл

**“ИРЭЭДҮЙН ТӨЛӨӨХ
ӨНӨӨДРИЙН ДУУДЛАГА:
ӨСВӨР ҮЕИЙНХЭН”**

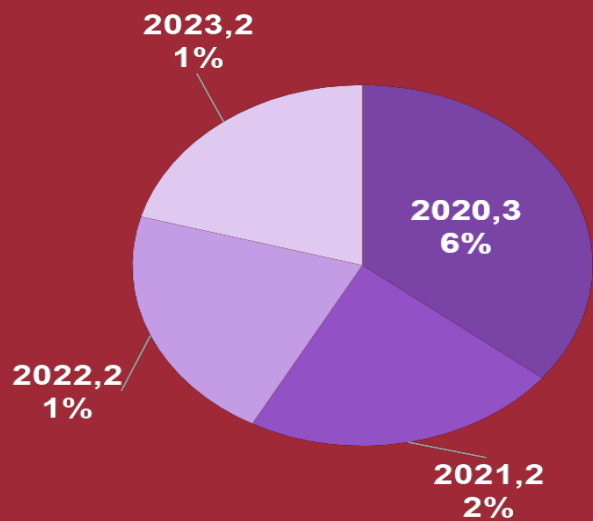

Жижиг төслийн мэдээлэл

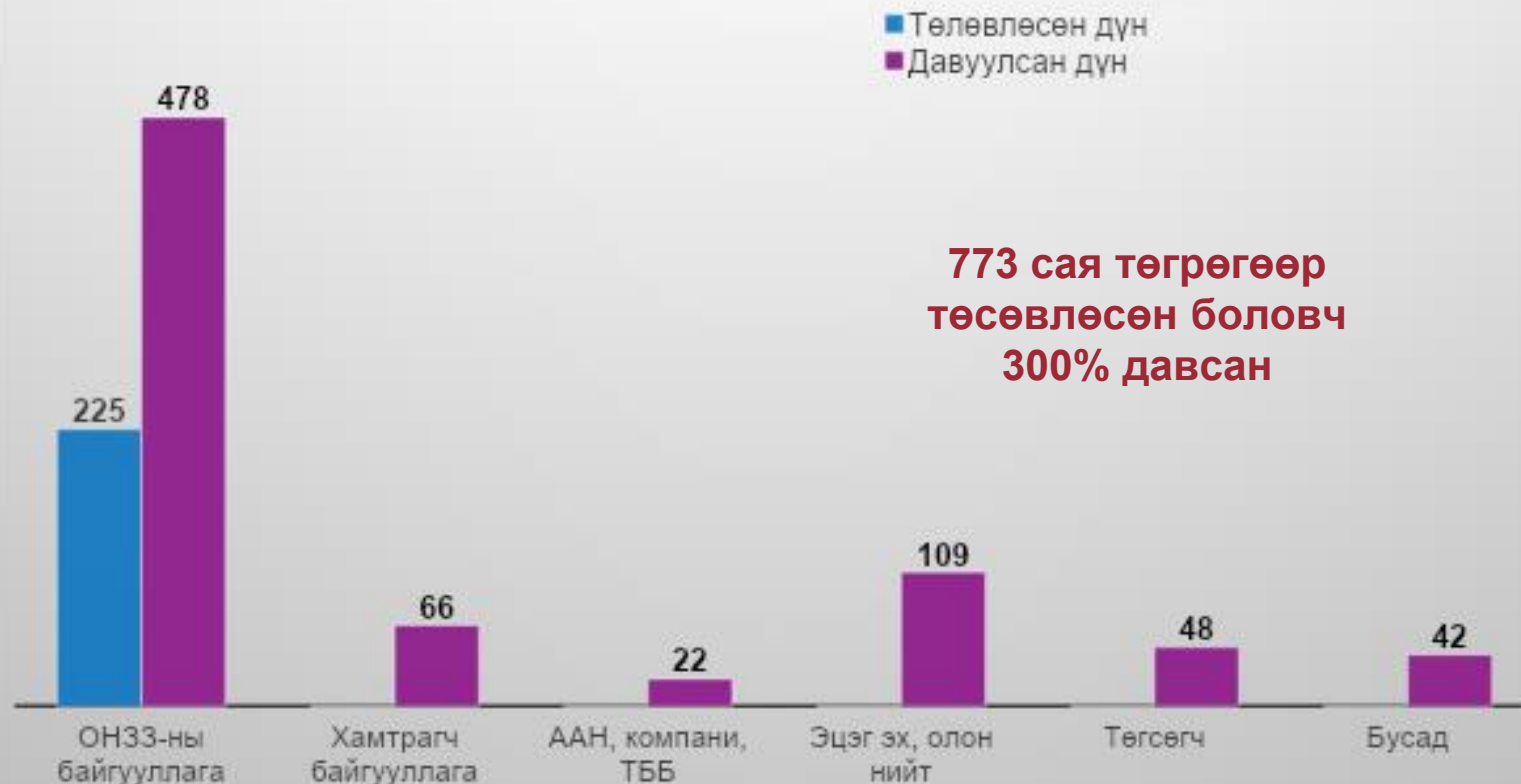

130 жижиг төсөл

773 сая. төг

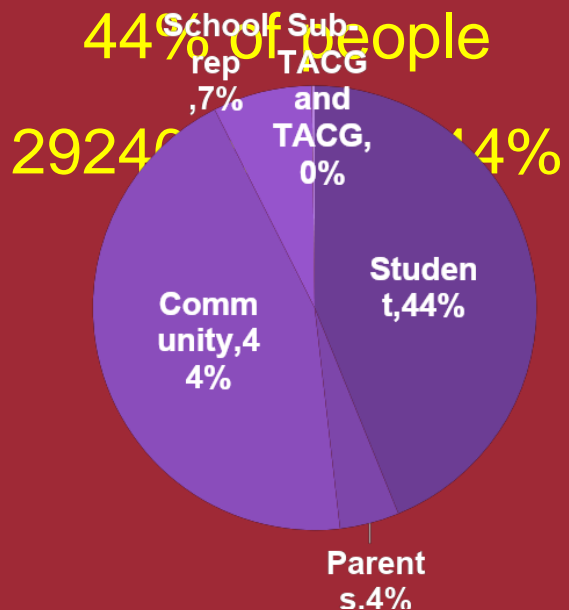
Орон нутгийн хувь нэмэр (сая төгрөгөөр)

Төсөлд хамрагдсан сурагчдын тоо

Нийт 66 698 хүний 44 %

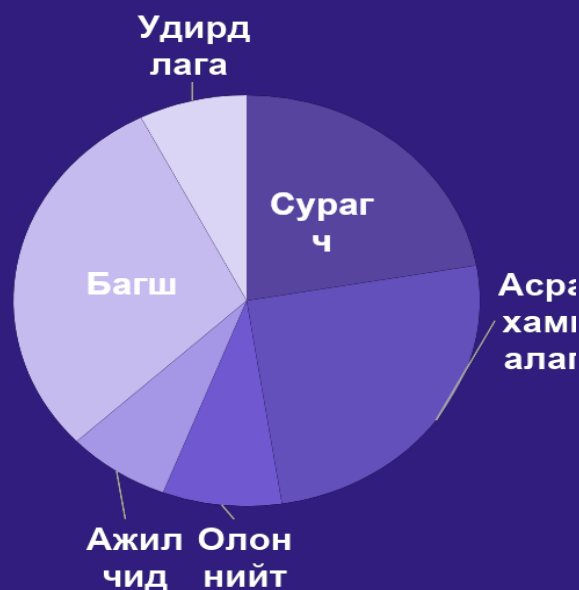
нь сурагч

Төслийн талаарх сэтгэл ханамж

926 хүний 85.2%

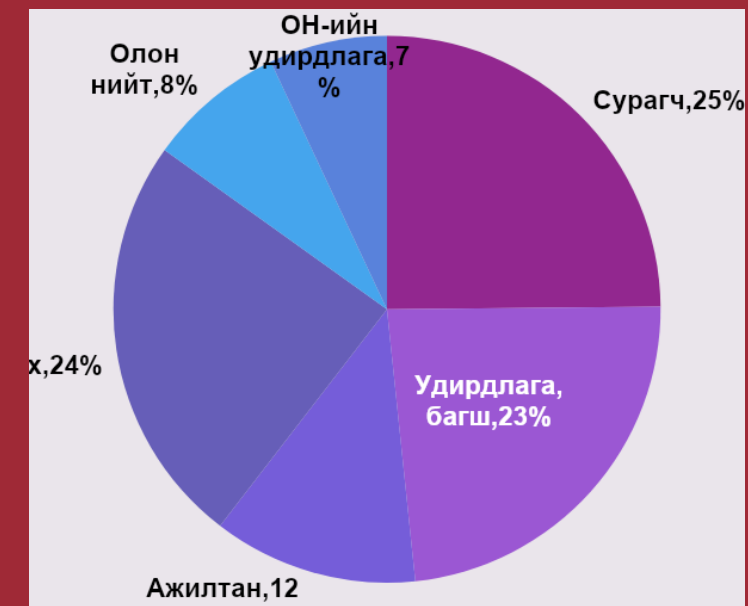
сэтгэл ханамжтай

Төсөлд хамрагдсан сурагчдын тоо

Нийт 66 698 хүний 44 %

нь сурагч

- Аймгийн түвшний туршлага солилцох өдөрлөг
- Сурагчид эко зусланд харилцан суралцах
- ТХБ-ын төлөөх сургууль болон ТЗЗОНБ-ийн гишүүд бусад сургуульд туршлагаа хуваалцах
- “Эко сургууль”-ийн бага хурлаар 100 сургууль сайн туршлага судалсан

3.5 Сургууль хоорондын зохион байгуулсан арга ХЭМЖЭЭНИЙ ТОО

Бүх сургууль багадаа нэг үйл ажиллагаанд оролцсон

Тогтвортой хөгжлийн боловсролын төлөөх
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ-2023

ҮНДЭСНИЙ ЧУУЛГАН & ТӨСЛИЙН ХААЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2023.05.24-25

Илтгэгч:

*Овог нэр: Шагдарын Оюунцэцэг
Албан тушаал:
БОМСТ-ийн сургалтын
албаны дарга
Сэдэв: Сургуульд
суурилсан сургалтын
хөтөлбөр*

**“ИРЭЭДҮЙГ ТӨЛӨӨХ
ӨНӨӨДРИЙН ДУУДЛАГА:
ӨСВӨР ҮЕИЙНХЭН”**

ТОГТВОРТОЙ ХӨГЖЛИЙН БОЛОВСРОЛЫН ТӨСӨЛ
ХАМТЫН САНААЧИЛГА, ТҮНШЛЭЛ

Сургуульд суурилсан сургалтын хөтөлбөр

Яагаад хэрэгтэй вэ?

✓ Улсын хэмжээнд мөрддөг сургалтын хөтөлбөр нь зарим сурагчийн хэрэгцээг хангаж чаддаггүй.

✓ Сургуулийнхаа соёл, багш нарын бүтээсэн арга зүй, туршлагыг хөгжүүлэх хэрэгцээ үүсдэг.

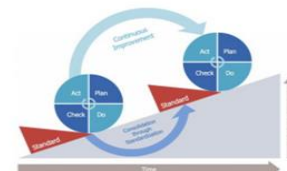
✓ Амьдарч байгаа газар нутгийнхаа байгаль орчин, нийгэм соёлын онцлог, хөгжлийн тулгамдсан асуудлыг судлах хэрэгцээ гардаг.

✓ Сургууль нь орон нутгийнхаа төрийн болон иргэний нийгмийн байгууллага, иргэдтэй түншлэн өргөн хүрээнд хамтран ажиллан хэрэгцээ бий болдог.

Сургуульд суурилсан сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх менежементийн загвар

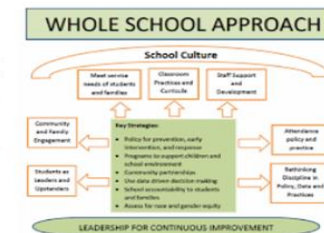

Сургуулийн менежементийн нэгдсэн зураглал"- PDCA (Plan-Do-Check-Action)

Сургалтын байгууллагын тухайн жилд дэвшүүлсэн зорилго, зорилт, одоогийн нөхцөл байдал, дэвшүүлсэн зорилгод хүрэхийн тулд гүйцэтгэх сургалт, үйл ажиллагаа зэргийг тодорхой илэрхийлсэн зураглал юм.

ЮНЕСКО-оос санал болгосон Whole school approach (WSA) буюу сургууль бүхлээрээ ажиллах арга хандлага (СБААХ)

СБААХ нь орон нутгийн болон дэлхий нийтийн тогтвортой хөгжлийн сорилт бэрхшээл, тэдгээрийг даван туулах арга ухааныг бүх хичээлийн хөтөлбөрт тусган суралцахуйг эрэл хайгуул, бүтээлч үйлийн шинжтэй болгох; сургуулийн болон орон нутгийн хөгжлийн асуудлыг шийдвэрлэхэд суралцагч, багш ажилтан, эцэг эх, олон нийтийн оролцоо, хамтын ажиллагааны үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх; барилга байгууламж, кампусын тогтвортой ажиллагааг хангаж, суралцахуйн тогтвортой орон зайг бий болгох, тухайлбал нөөцийг үр ашигтай ашиглах, эрүүл хоол хүнс, ногоон байгууламж бий болгох зэрэг харилцан хамааралтай, цогц үйл ажиллагаа юм.

Сургуульд суурилсан сургалтын хөтөлбөр гэдэг нь

“Hidden Curriculum” /Далд сургалтын хөтөлбөр/ сургуулийн орчин, соёлын нөлөөгөөр суралцагчдын эзэмших мэдлэг, чадвар, үнэт зүйлсийг илэрхийлэх сургалтын хөтөлбөр юм.

- Сургалтын хөтөлбөрийн агуулгыг орон нутгийн онцлог, ялгаатай агуулгаар баяжуулах
- Орон нутгийн иргэдийн оролцоонд суурилах
- Орчинд нь сургалтыг явуулах орчин нөхцлийг бүрдүүлдэг давуу талтай.

СССХ- Төсөлд суурилсан сургалтын хөтөлбөрийн хэлбэр

Орчинд суурилсан сургалтын хөтөлбөр /PBL/

Сурагчдыг нийгэм, хүрээлэл орчинтой холбож, сургуульд заасан зүйлийг нь бодит ертөнцийн сорилт, боломж, туршлагатай холбох зорилготой.

Үйл ажиллагаанд суурилсан сургалтын хөтөлбөр /ABL/

Сургалтаар олж авсан онолын мэдлэгээ бататгах зорилгоор үйл ажиллагаа явуулах боломжтой сургалтын орчин бүрдүүлэх юм.

Сорилтод суурилсан сургалтын хөтөлбөр /CBL/

Сурагчдад том санаа олох, шийдвэрлэх даалгавар өгөх замаар тэдний өмнө сорилт бий болгож, түүнийг даван туулахад чиглүүлэх, судлан шинжлэх бүтээлчээр сэтгэх аргыг хөгжүүлэхэд оршино.

Сургуульд суурилсан сургалтын хөтөлбөрийн загвар

Долоо хоног		1 долоо хоног							2 долоо хоног							3 долоо хоног							4 долоо хоног						
Хийх үйл ажиллагаа		5.30	5.31	6.02	6.03	6.06	6.07	6.08	6.09	6.10	6.13	6.14	6.15	6.16	6.17	6.20	6.21	6.22	6.23	6.24									
🏠	СССХ-т үнэлгээ хийх (Хөвр ширхэг үнэлгээний хуудас. 1. удирдлага, 2. боловсруулагч)	Уулзлт																											
	СССХ-т хийсэн өөрийн үнэлгээний хуудас, материалаа илгээх																												
👤	СССХ-т үнэлгээ хийх (Хөвр ширхэг үнэлгээний хуудас. 1. ТОНЗБ, 2. ментор)																												
	СССХ-ийг сайжруулах санал, зөвлөмж өгөх																												
🏠 👤	СССХ-ийг сайжруулах																												
🏠	Өөрийн сургуулийн СССР-ийн талаар танилцуулга бэлтгэх																												

Тогтвортой хөгжлийн боловсрол-II

СУРГУУЛЬД СУУРИЛСАН СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨРИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ҮНЭЛЭХ ХЭРЭГСЭЛ БОЛОВСРУУЛАХ

Арга зүй

Боловсролын Судалгааны Үндэсний хүрээлэн

2022

Сургуулиуд хөтөлбөр боловсруулсан.

Өөрийн үнэлгээ, төсөлд суурилсан сургалтын хөтөлбөрийн сургалт

СССХ боловсруулах 7 алхамт загвар танилцуулах сургалт уулзалт

Сургуулиудын хөтөлбөрт үнэлгээ хийж зааж турших хөтөлбөрийг сонгосон. Дэмжлэг үзүүлсэн.

14 сургууль 27 хөтөлбөрийг зааж туршсан.

СССХ-ийн загвар хөтөлбөрийг сайжруулж байна.

СССХ-ийн загвар хөтөлбөрүүдтэй болно.

СССХ боловсруулахад 30 сургуулийн 130 орчим багш хамтран ажилласан.

Жижиг төслийн үр дүнг “сургалтын эргэлт”-д оруулах

Хүснэгт 2	Хүснэгт 3			Хүснэгт 4		
	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
1	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
2	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
3	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
4	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
5	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
6	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
7	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
8	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
9	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
10	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
11	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
12	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
13	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо
14	Анги	Сургалтын үйл ажиллагааны нэр	Содгоо	Анги	Судлагдахуун, үйл ажиллагааны нэр	Содгоо

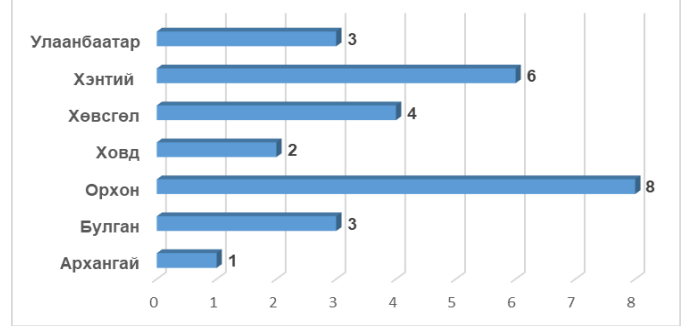
СССХ боловсруулах 7 алхамт аргачлал

1. Үндэслэл, хэрэгцээг тодорхойлох
2. Агуулга, сэдвийн судалгаа хийх
3. Арга зүй, орчны судалгаа хийх
4. Дүн шинжилгээ хийх, баг бүрдүүлэх
5. Туршиг төлөвлөгөө боловсруулах
6. Үнэлгээ өгөх, сайжруулах
7. Сайн туршлагын санд нэгтгэх

Сэдэв, агуулгаар

№	Сэдэв	Тоо
1	Эрүүл хоол хүнс	3
2	Монгол соёл, өв уламжлал	8
3	Усны зохистой хэрэглээ	2
4	Агаарын чанар	1
5	Эрчим хүч	5
6	Хог хаягдал	5
7	МХХТехнологи	3

Аймгаар

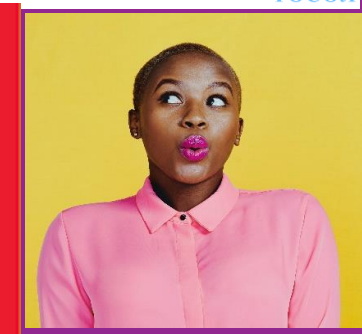

Эрүүл хоол хүнс			2
Монгол соёл, өв уламжлал			8
Хог хаягдал	1	Эрүүл хоол хүнс	3
	2	Монгол соёл, өв уламжлал	8
Усны зохистой	3	Усны зохистой хэрэглээ	2
	4	Агаарын чанар	1
Агаарын чанар	5	Эрчим хүч	5
	6	Хог хаягдал	5
Эрчим хүч	7	МХХТехнологи	3
МХХТ			1
БУ-ны туршилт			3

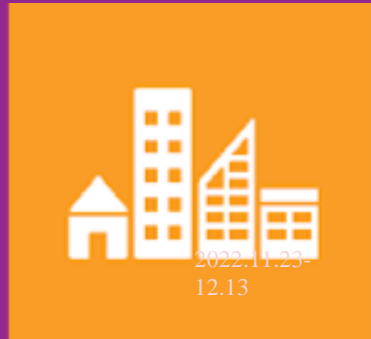
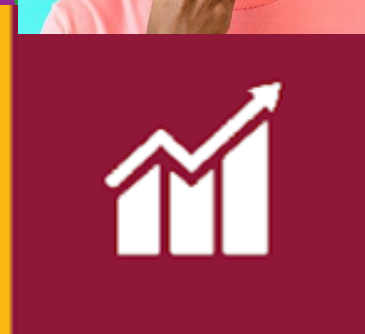

Анхааран сонссон Танд баярлалаа.

"БИД ХАМТДАА ӨӨРЧИЛЖ
ЧАДНА"

2022.11.23-
12.13

Байгаль орчны мэдээлэл сургалтын төв

17

